

Bensa M.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I ŠPORTA
FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I ŠPORTA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF CULTURE AND SPORT

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И СПОРТА

Broj: 03-36-1- 5445/ 24 BM
Sarajevo, 5. 12. 2024. godine

VLADA FEDERACIJE BIH
Hamdije Čemerlića 2, Sarajevo
n/r Editi Kalajdžić, tajnici Vlade

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
ZASTUPNIČKI/PREDSTAVNIČKI DOM
n/r tajniku Ivanu Milićeviću
izaslanici Mirjani Hrvic-Šikuljak

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primiteno: 09-12-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	626	127

PREDMET: Odgovor na inicijativu Mirjane Hrvic-Šikuljak, izaslanice u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Izaslanica Mirjana Hrvic-Šikuljak je na osnovu članka 11 Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine podnijela izaslaničku inicijativu za hitno rješavanje problema radnika i statusa Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

U vezi s dostavljenom inicijativom, Federalno ministarstvo kulture i športa daje sljedeći:

ODGOVOR

Sedam kulturnih i znanstvenih ustanova sa sjedištem u Sarajevu (Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine, Historijski muzej Bosne i Hercegovine, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Biblioteka za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine te Kinoteka Bosne i Hercegovine) **osnovane su, odnosno potvrđene zakonima koje je usvojila Skupština Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SR BiH), a potom Republike Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: R BiH).** No, s obzirom na promjenu ustavnopravnog uređenja Bosne i Hercegovine nastalu nakon Daytonskog mirovnog sporazuma iz 1995. godine, te ustanove još uvijek nemaju riješen pravni status niti pravne sljednike, što im otežava pristup redovitom proračunskom financiranju i uređenom funkcioniranju.

Člankom I. točka 1. (Kontinuitet) Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini s dodatnim sporazumima o ljudskim pravima koji će se primjenjivati u Bosni i Hercegovini, i Amandman I. na Ustav Bosne i Hercegovine, „Službeni glasnik BiH“, broj 25/09) (u daljnjem tekstu: Ustav), utvrđeno je da

Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: BiH) svoje pravno postojanje nastavlja po međunarodnom pravu kao država, s unutarnjom strukturom modificiranom ovim Ustavom i s međunarodno priznatim granicama.

Članak III. točka 1. (Nadležnosti institucija BiH) Ustava definira nadležnosti institucija BiH, među kojima nije područje kulture, niti znanosti. Nadalje, članak III. točka 3. (Pravni poredak i nadležnosti institucija) definira da sve vladine funkcije i ovlasti koje nisu ovim Ustavom izričito povjerene institucijama BiH pripadaju entitetima koji su se dužni u potpunosti pridržavati Ustava kojim se stavljaju van snage odredbe entiteta koje mu nisu suglasne, kao i odluka institucija BiH. Iz toga jasno proizlazi da je kultura u nadležnosti entiteta jer nije Ustavom povjerena u nadležnost institucija BiH te da su svi zakoni SR BiH iz područja kulture stavljeni van snage. S tim u vezi, Aneks II. točka 2. Ustava BiH (Kontinuitet pravnih propisa) navodi kako će svi propisi koji nisu suprotni Ustavu ostati na snazi dok drukčije ne odredi nadležno tijelo vlasti BiH. No, s obzirom da **područje kulture nije Ustavom određeno kao nadležnost institucija BiH, propisi RBiH i SR BiH iz područja kulture suprotni su Ustavu te su isti člankom III. točka 3. Ustava stavljeni van snage.**

Nadalje, člankom III. 4. c) Ustava Federacije BiH, **kantoni/županije imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti, a posebno su nadležni za utvrđivanje i provedbu kulturne politike.** S tim u vezi, Odlukom Ustavnog suda Federacije BiH iz listopada 2010. godine potvrđuje se da je područje kulture u nadležnosti kantona/županija u Federaciji BiH. U predmetu U-14/09, Ustavni sud Federacije BiH jasno ističe obvezu kantona/županija da usklade svoje zakone i izvrše prijenos nadležnosti na jedinice lokalne samouprave, uključujući financiranje aktivnosti vezanih za njihove nadležnosti, a samim time i za financiranje kulturnih aktivnosti.

Sukladno navedenom, jasno je kako kultura i ustanove kulture nisu u nadležnosti države, odnosno državnih institucija, nego u nadležnosti entiteta, a u entitetu Federacije BiH u nadležnosti kantona/županija. Slijedom toga, a sukladno Ustavu BiH, ustanove kulture i znanosti ne mogu se osnivati na državnoj razini bez suglasnosti entiteta niti na razini entiteta Federacije BiH bez suglasnosti kantona/županija. Nadalje, nikakvom odlukom niti registrom ili katalogom vrijednosti nije utvrđena kategorija „institucije od značaja za BiH“ kojim bi bilo koja ustanova kulture bila proglašena kao takva stoga zaključujemo kako je uporaba pojma „sedam institucija kulture od značaja za BiH“ arbitrarno postavljena i nije utemeljena na aktu koji definira vrijednosti.

1. **Zemaljski muzej BiH** – utemeljen 1888., upisan u registar Općinskog suda u Sarajevu 8. 1. 2009. godine.
Ovlaštene osobe:
-Direktor Zemaljskog muzeja BiH dr. Aiša Sofić: (imenovana 17. 2. 2006.- razriješena dužnosti 31. 10. 2008.)
-Vršitelj dužnosti direktora Zemaljskog muzeja BiH - dr. Adnan Busuladžić - od 1. 11. 2008.
-Vršitelj dužnosti direktora Zemaljskog muzeja BiH - dr. Mirsad Sijarić - od 15. 12. 2015. (nije upisan u registar)
2. **Umjetnička galerija BiH** – utemeljena Uredbom Vlade Narodne republike BiH, 11. 10. 1946.
- Direktor Umjetničke galerije BiH - Meliha Husedžinović - imenovana 21. 12. 2000. (razdoblje do 23. 1. 2005.) Privremeno imenovanje direktora Umjetničke galerije BiH Strajo Krsmanović - 17. 7. 2012.
* 20. 2. 2013. godine (Rješenje o izmjeni podataka Općinskog suda u Sarajevu, upisan S. Krsmanović).

3. **Historijski muzej Bosne i Hercegovine** – utemeljen 1945. Zakonom o osrivanju Muzeja narodnog oslobođenja, Rješenjem Višeg suda u Sarajevu upisan kao Javna ustanova Historijski muzej Bosne i Hercegovine, 13. 10. 1994.
 - Direktorica Historijskog muzeja Bosne i Hercegovine - Muniba Kaljanac - 2012.- 2013.
 - Direktorica Historijskog muzeja Bosne i Hercegovine - Elma Hašimbegović - imenovana 3. 6. 2013. (od 2013. -) (*nema rješenja o registru u dokumentaciji*)
4. **Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine** – utemeljena 1945. Uredbom o Narodnoj biblioteci Federalne BiH
 - *Izvod iz sudskog registra – 12. 9. 2024.
 - Vršitelj dužnosti direktora Nacionalne i univerzitetske biblioteka Bosne i Hercegovine
 - Ismet Ovčina - 15. 1. 2016.
 - Direktor Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine - Ismet Ovčina - od 4. 12. 2009. (*nije upisano u registar*)
5. **Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine** – utemeljen 1960. Zakonom o muzejima.
 - Direktor Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine Medhija Maglajlić - imenovana 15. 3. 2004.
 - Šejla Šehabović - od 3. 6. 2013.
6. **Biblioteka za slijepa i slabovidna lica BiH** – utemeljena 1995. Zakonom o biblioteci za slijepa i slabovidna lica u Republici BiH *Izvod iz sudskog registra – 6. 3. 2023.
 - Direktor Biblioteke za slijepa i slabovidna lica BiH - Sakib Pleh
7. **Kinoteka Bosne i Hercegovine** – utemeljena 1963. u okviru Arhiva BiH
 - Navodi se da je rješenjem od 17. 12. 1994. Kinoteka BiH p. o. Sarajevo upisana u sudski registar
 - Vršitelj dužnosti direktora Kinoteke Bosne i Hercegovine Ilija Radosavljević, izabran 2. 10. 2002.
 - Vršitelj dužnosti direktora Kinoteke Bosne i Hercegovine - Devleta Filipović - 3. 12. 2010. *Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu registrirana je promjena v.d. direktora
 - Devleta Filipović - upisano 28. 2. 2011.

Kada je riječ o **Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine**, osnovana je **1945. godine** Uredbom o Narodnoj biblioteci Federalne BiH („Sl. list Federalne BiH“ 22/45).

Danas obavlja djelatnost temeljem Zakona o bibliotekačkoj djelatnosti R BiH („Sl. list R BiH“ 27/95) te sukladno Uredbi sa zakonskom snagom o ustanovama koju je donijelo Predsjedništvo R BiH **3. lipnja 1992. godine** („Sl. list R BiH“ 6/92). U **Rješenju o registraciji Općinskog suda u Sarajevu**, broj: 065-0-RegZ-24-011410 od 12. 9. 2014. godine naznačeno je kako je **osnivač subjekta upisa – R BiH** s udjelom osnivača u kapitalu od 0%, dok se u dijelu „Napomena“ navodi kako Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine sada posluje u državnom vlasništvu te da je javna ustanova u državnom vlasništvu, dok je Enes Kujundžić u istom upisan kao ravnatelj odgovoran u pravnom prometu, dok nedavno umirovljeni ravnatelj Ismet Ovčina nikada nije upisan u registar. Ranije, Upravni odbor imenovan je temeljem članka 25. stavak 3. Zakona o ustanovama („Sl. list Republike BiH“ 6/92, 8/92 i 13/94) u vezi s člankom IX. 5. (I) Ustava Federacije BiH, a **Rješenje o imenovanju** potpisao je federalni ministar obrazovanja, nauke, kulture i športa dana **10. studenoga 2000. godine** („Sl. novine FBiH“ 48/00).

U razdoblju od 2012. do 2013. godine, Vlada FBiH imenovala je upravne odbore i direktore navedenih ustanova, temporalnog karaktera, dok je Ministarstvo civilnih poslova

Bosne i Hercegovine 2015. godine pokrenulo novu inicijativu rješavanja statusa ovih ustanova na razini države.

S pravnim statusom i funkcioniranjem gore navedenih ustanova upoznato je Vijeće ministara na 16. sjednici održanoj dana 23. srpnja 2015. godine temeljem Informacije koju je pripremlilo Ministarstvo civilnih poslova BiH. Temeljem Zaključka Vijeća ministara usvojenim po navedenoj Informaciji, **Ministarstvo civilnih poslova imenovalo je vršitelje dužnosti članova upravnih i nadzornih odbora gore navedenih ustanova Rješenjem broj: 01-35-5-1032/15 od 4. studenoga 2015. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 89/15).**

Nakon toga, Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara BiH (u daljnjem tekstu: Žalbeno vijeće), Đorđe Milićević zamjenik ministra civilnih poslova BiH, Igor Crnadak ministar vanjskih poslova BiH, Dragan Mektić ministar sigurnosti BiH i Mirko Šarović ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH podnijeli su Žalbu, a koju je Vijeće ministara BiH zaprimilo dana 8. 12. 2015. godine pod brojem: 09-34-3-152/15, a koju je potom Žalbeno vijeće prosljedilo Ministarstvu civilnih poslova BiH te tražilo Odgovor na žalbu. Nakon toga, **Žalbeno Vijeće donosi Rješenje broj: 09-34-3-152/15 kojim se Žalba usvaja te se poništava Rješenje Ministarstva civilnih poslova BiH, broj: 01-35-5-1032/15 od 4. studenoga 2015. godine.**

Dana 11. veljače 2016. godine Ministarstvo civilnih poslova podnosi Tužbu protiv Rješenja Žalbenog vijeća broj: 09-34-3-152-2/15 od 8. veljače 2016. godine, a koju Sud Bosne i Hercegovine Rješenjem broj: S1 3 U 020928 16 U od 1. srpnja 2016. godine odbacuje. Nakon toga, Ministarstvo civilnih poslova podnosi Zahtjev za preispitivanje sudske odluke broj: 01-35-5-1032-7/15 od 11. srpnja 2016. godine, a nakon čega Ured zamjenika ministara civilnih poslova BiH podnosi Odgovor na Zahtjev za preispitivanje sudske odluke u predmetu br. S1 3 U 020928 16 Uvp, broj: 02-35-5-1032-7/15 od 28. srpnja 2016. godine.

Naposljetku, **Sud Bosne i Hercegovine**, odlučujući o Zahtjevu za preispitivanje sudske odluke - rješenja vijeća za upravne sporove Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 3 U 020928 16 U od 1. srpnja 2016. godine donosi Presudu broj: S1 3 U 020928 16 Uvp od 20. studenoga 2017. godine kojom se **Zahtjev za preispitivanje sudske odluke odbija. Slijedom toga, ovom je presudom okončan postupak rješavanja statusa navedenih institucija na razini države.**

S ciljem rješavanja situacije u kojoj se nalazi Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Sarajevu, kao i druge kulturne i znanstvene ustanove koje nemaju trajno rješeno upravljanje i financiranje, Federalno ministarstvo kulture i športa je za Vladu Federacije Bosne i Hercegovine pripremlilo iscrpnu informaciju sa relevantnim podacima te prijedlozima postupanja koji bi trebali biti razmatrani u narednom razdoblju.

S poštovanjem

MINISTRICA

Sanja Vlajsavljević